

Tidskrifters medverkansansvar vid otillbörlig marknadsföring

11 december 2024

Tobias Eltell

SVERIGES TIDSKRIFTER
PUBLICISTER I SAMVERKAN

MFL 23 §

Annonsören har huvudansvaret

En näringsidkare vars marknadsföring är otillbörlig får förbjudas att fortsätta med denna eller med någon annan liknande åtgärd.

Ett förbud enligt första stycket får meddelas också

1. en anställd hos näringsidkaren,
2. någon annan som handlar på näringsidkarens vägnar, och
3. var och en som i övrigt ***väsentligt har bidragit*** till marknadsföringen.

Medverkansansvar i marknadsföring

Praxis: MD 1975:27 och MD 1986:6 (Vingresor lägsta pris-garanti)

Medverkansansvar har enligt MD ansetts föreligga om någon utformat eller tagit **aktiv del** i utformningen av marknadsföringsmaterial eller annars **aktivt medverkat** i marknadsföringen.

Brindfors, som aktivt medverkat vid marknadsföringen trots att det måste ha stått klart för Brindfors att materialet var ägnat att vilseleda konsumenterna.

Medverkansansvar i marknadsföring

Praxis: **MD 1987:5** (annonsmärkning) MD 1995:2 (vilsedande om lotto-system), **MD 1996:22** (avkodning), **MD 2000:22**, **MD 2006:15** (Metro), **MD 2006:21** (Aller medverk.) och **PMD 2022 - PMT 10572-20** (KO vs Expressen/Happy Green)

Marknadsdomstolen har framhållit att ett tidningsföretags *annonsgranskning* är av stor betydelse för upprätthållandet av MFL:s krav på god marknadsföringssed samt att ett tidningsföretag måste ta **ett visst ansvar** för införda annonser, *även i de fall tidningen inte har tagit någon aktiv del* i utformningen av annonserna.

Granskningskyldigheten har dock ansetts inte sträcka sig längre än till vad som kan konstateras utan någon mera ingående utredning och ansvaret har begränsats till fall där det borde ha **stått helt klart** för tidningsföretaget att annonsen varit otillbörlig.

Enligt Marknadsdomstolen kan krävas att de annonsansvariga i ett tidningsföretag känner till de begränsningar som gäller för reklam av **[exempelvis] alkohol och tobak** samt att det vidare kan krävas av en tidning, att den inte tar in annonser för produkter som enligt lag inte får saluhållas, innehas eller användas.

MD 2006:15

Metro har godkänt införandet av annonserna. Inför sådan publicering har tidningen inte **bevakat** att annonserna uppfyllt lagens och branschens regler för reklamidentifiering.

Metro får genom att införa annonserna anses **väsentligen ha bidragit** till den nu aktuella marknadsföringen.

Omständigheterna är sådana att det, enligt Marknadsdomstolens mening, **måste har stått klart för Metro att annonsen var otillbörlig.**

The image shows the front page of the Metro newspaper from November 11, 2004. The main headline is "Jorden blir aldrig mer sig lik" (Earth will never be the same again), advertising the video game Halo 2. The cover features a large, stylized image of a Halo ring structure against a red and orange sky. The Metro logo is at the top, and the date "TORSDAG · 11 NOVEMBER 2004 · ÅRGÅNG 110" is printed below it. A small stamp in the upper right corner reads "MARKNADSDOMSTOLEN" and "2006-03-12". At the bottom, there is a large "HALO 2" logo and the text "PREMIÄR IDAG. ENDAST PÅ XBOX." The Xbox logo is also visible in the bottom right corner.

metro

TORSDAG · 11 NOVEMBER 2004 · ÅRGÅNG 110

MARKNADSDOMSTOLEN
2006-03-12
7505

PREMIÄR! Idag släpps världens mest efterlängtrade Xbox-spel: Halo 2.

Jorden blir aldrig mer sig lik

GODA NYHETER. I natt klockan 24.00 släpptes antingen Halo 2, världens mest efterlängtrade Xbox-spel. Och precis som vid alla avgörande ögonblick i historien har tillvaron förändrats för all framtid.

Färegångaren. Halo: Combat Evolved blev det mest sålda Xbox-spelet någonsin och satte standarden för alla kommande actionspel. I Halo 2 fortsätter den fängslande storyn om Master Chief med nya karaktärer, samma unika spelaranta och ännu mer häpnadsväckande action.

En av de viktigaste nyheterna är att du kan spela Halo 2 via Xbox Live, en brettanvändbart förbundsnätverk till Xbox. Så nu kan du utmana spelare från hela världen direkt från ditt vardagsrum.

Gå till närmaste återförsäljare och prövspele redan idag. Vem vet, ditt liv kommer kanske aldrig mer bli sig likt.

Läs mer på rätta sida.

HALO 2

PREMIÄR IDAG. ENDAST PÅ XBOX.

Domslut - Metro

*Marknadsdomstolen förbjuder Tidnings Aktiebolaget Metro vid vite av femhundra tusen (500 000) kr att **medverka** till marknadsföring, på sätt som skett i annonsen för Xbox-spelet Halo 2, genom att **upplåta tidningens förstasida till annons** som har utformats så att framställningen i fråga om layout och grafisk utformning samt innehåll lätt kan förväxlas med redaktionellt material.*

PMD 2022 - PMT 10572-20 (KO vs Expressen/Happy Green)

EXPRESSEN

START PREMIUM SPORT TV NOJE KULTUR LEDARE DEBATT DINA PENGAR SÖK A TILL Ö TIPS

Celeste sålde sin dotters kropp till pedofiler

HÄLSOLIV: Här är bilderna som Ariella, 21, vill att du ska se - "Insåg till slut"

HAPPY GREEN - EKOLOGISKT PÅ NÄTET

LEVA & BO: Guide: Så väljer du rätt diskmaskin - Här är 6 av de bästa diskmaskinerna

Superjuicen för dig med högt blodtryck

Näringsfysiologen: Därför är rödbetsjuice bra för hälsan

TRÄNINGSTIPS: 3 skäl att dricka rödbetsjuice innan du tränar

STORT TEST: Betyg på 13 ekologiska juicer utan onödiga tillsatser

ANNONS: HAPPY GREEN JUST NU - eko-juice på bag-in-box från 199 kr

SHEIN

HANDLA NU

Hälsoliv HÄLSA PSYKOLOGI TRÄNING SKÖNHET SEX/RELATION SHOP TV

Superjuicen för dig med högt blodtryck

RÖDBETSSHOT

Den perfekta uppladdningen inför uthållighetsträningen

MEST SETT

- Carola Häggkvist om sin största utmaning
- Rödbetsshot - Så gör du
- Erikas effektiva stretchövningar efter gymmet
- Tre barn med tre kvinnor - Fredrik Hallgren berättar
- Kent och Tina berättar om deras sexkurs

MEST LÄST

- Väger 320 kilo - ser ingen framtid: "Äter tills jag dör"
- 9 tips för att förvandla promenaden till superträning
- Alltid sjuk? 6 kryddor du ska äta mer av
- Tvillingarnas familjeplan - få barn med samma man
- Superjuicen för dig med högt blodtryck

Enjoy 50% off
FINAL SALE
SHOW NOW

PMD 2022 - PMT 10572-20 (Expressen/Happy Green)

- Förbud när andra än näringsidkaren aktivt bidragit till marknadsföringen och ett förbud enbart mot näringsidkaren framstår som **otillräckligt** (se bl.a. MD 1993:5).
- Happy Green var ansvarigt för marknadsföringen i egenskap av beställare och att Expressen har ett medverkansansvar genom att bolaget har **tagit en aktiv del i marknadsföringens faktiska utformning** dvs. framställningarnas utformning och innehåll.
- Förbud mot Happy Green och Expressen.

- ✓ Annonser i webbupplaga
- ✓ Alkoholfri öl
- ✓ Alkohollagen är inte tillämplig, exempelvis bildregeln.
- ✓ Tydligt ange att det är alkoholfritt.
- ✓ Klickbar länk i annonsen.
- ✓ Länk leder till en landningssida.

Tobbes alkoholfria

Sommar, minimat
och en kall ...

Tobbes
goda
öl

0,0%
alkohol

Läs mer på www.tobbesalkoholfria.se/tobbesgodaol

- ✓ Landningssidan
- ✓ Öl 4,8 %
- ✓ Alkohollagen tillämplig, exempelvis bildregeln.
- ✓ Bildregeln oberoende av mediaslag.
- ✓ I strid mot alkohollagen.
- ✓ Medverkansansvar för tidningen?

Tobbes goda öl

Sommar, miniat och en kall ...

Hela vårt sortiment!

Tobbes goda öl

4,8% alkohol

The advertisement features a central brown glass bottle of beer with a label that reads 'Tobbes goda öl' and '4,8% alkohol'. To the left of the bottle is a white plate of food, possibly a burger or a salad. To the right is a cartoon character with a large white head, a simple smile, and a checkered shirt, holding a glass of beer with a thick head of foam. The background is a light green color with white wavy lines and a small pink butterfly-like shape in the upper left. The text 'Tobbes goda öl' is at the top right, 'Sommar, miniat och en kall ...' is on the left, and 'Hela vårt sortiment!' is on the right with a play button icon.

Analys-länkning

- Kan landningssidan anses hänga samman med annonsen på ett sådant sätt att de tillsammans utgör en enhet?
- Om ja, kan detta därmed aktualisera ett medverkansansvar för tidningen?
- Är medverkan *väsentlig*?
- Hur stor betydelse har marknadsföringens objekt – alkohol, tobak/nikotin, spel, konsumentkrediter, kosttillskott och green claims mm?
- Känsliga och skyddsvärda målgrupper – barn/unga, äldre, utsatta och sjuka.

Användningen av AI vid utformning av annonser

- Om AI väsentligen bidraget till utformningen, tänk på att eftergranska innan publicering!
- Vilar ett större ansvar på tidskrift vid AI-annons?
- Kan medverkan sägas vara mer väsentlig?
- Särskilt noggrannhet vid marknadsföring av känsliga produkter!

Påföljder

- Förbud vid vite - preventiv funktion
- Marknadsstörningsavgift – sanktionsavgift lägst tio tusen kronor och högst fyra procent av näringsidkarens omsättning
- Skadestånd – reparativ funktion
- Interimistiska beslut
- Förelägganden
- Utplånande av vilseledande framställningar

KO tillsynsmyndighet

- Förbuds föreläggande

Sammanfattning

- Tidskrifter och andra kanaler kan bli ansvariga om man *väsentligt bidragit* till marknadsföringen.
- Har man *aktivt medverkat*, tagit *aktiv del* i utformningen?
- Annonsgranskning finns men inte orimligt långt. Har det stått helt klart för tidningsföretaget att marknadsföringen var otillbörlig?
- Vid annonser som utformats med hjälp av *AI*, var extra observant!
- Extra koll när det gäller marknadsföring av känsliga produkter/tjänster – alkohol, tobak, spel, konsumentkrediter, privata sparande och green claims mm.

TACK!

tobias.eltell@sverigestidskrifter.se

SVERIGES TIDSKRIFTER
PUBLICISTER I SAMVERKAN